

Terry Pratchett

HASBÜYÜ

BİR DISKDÜNYA® ROMANI

Delü

Terry Pratchett

Terry Pratchett çağdaş fantastik edebiyatın en popüler yazarlarından biri. Özellikle, olağanüstü başarı kazanmış “DiskDünya” dizisiyle tanınıyor.

Kitapları, birçok ödüle aday gösterilen Terry Pratchett, *Ulus* ile 2001 Carnegie Madalyası Ödülü’nü kazanan *Muhteşem Maurice ve Değişmiş Fareleri* kitaplarının da yazarıdır.

2014 yılında DiskDünya’nın 41. kitabını tamamlayan Pratchett, İngiltere’nin “kitabı en çok çalınan” yazarlarından sayılıyor.

www.terrypratchett.co.uk

Delidolu Yayınlarından Çıkan Kitapları:

DiskDünya serisi

Büyünün Rengi

Fantastik Işık

Eşit Haklar

Mort

Hasbüyü

Tudem Yayınlarından Çıkan Kitapları:

Ulus

DiskDünya serisi

Küçük Özgür Adamlar

Gökyüzü Dolu Şapka

Kış Ustası

Geceye Bürüneceğim

Muhteşem Maurice ve Değişmiş Fareleri

Johnny Maxwell serisi

İnsanlığı Ancak Sen Kurtarabilirsin

Johnny ve Ölüler

Johnny ve Bomba

© 1988, Terry and Lyn Pratchett
© 2015, Tudem Yayın Grubu • 1476/1 Sk. No: 10/51
Alsancak - Konak/İZMİR

İlk baskı 1988 yılında, İngiltere’de *Sourcery* adı ile Victor Gollancz Ltd tarafından Colin Smytne Ltd’nin katkılarıyla gerçekleştirilmiştir.

Bu kitabın telif hakları Victor Gollancz Ltd/Orion Publishing Group ile anlaşmalı olarak AnatoliaLit Telif Ajansı aracılığıyla alınmıştır.

ISBN: 978-605-5060-33-6

Birinci Baskı: Ocak 2016 (2000 adet)

Yayinevi sertifika no: 11945 Matbaa sertifika no: 26886

Türkçeleştiren: Niran Elçi
Editör: Ozancan Demirşık
Dizi Editörü: Burhan Düzçay
Son Okuma: Sinan Çam
Kapak Görseli: Josh Kirby
Kapak Tasarımı: Burak Tuna
Baskı ve Cilt: Ertem Basım Yayın Dağıtım San. Tic. Ltd. Şti.
Eskişehir Yolu 40. km. Başkent OSB 22. Cadde No: 6 Malıköy/Ankara
0 312 284 18 14

Tüm hakları saklıdır.

Bu yayının hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin önceden yazılı izni olmaksızın tekrar üretilemez, bir erişim sisteminde tutulamaz, herhangi bir biçimde elektronik, mekanik, fotokopi, kayıt ya da diğer yollarla iletilemez.

DELİDOLU, Tudem Eğitim Hizmetleri San. Tic. A.Ş.nin tescilli markasıdır.

www.delidolu.com.tr

Terry Pratchett

HASBÜYÜ

BİR DİSKÜNYA® ROMANI

Deli

Seneler önce Bath'da iri yarı bir Amerikalı hanım gördüm. Ekose kumaştan devasa bir bavulu hızla peşinde sürüklüyordu ve bavulun tıklar tıklar dönen minik tekerlekleri kaldırımdaki çatlaklara takılıp duruyordu. Bavulun kendine has, ayrı bir hayatı varmış gibi görünüyordu. Sandık işte o anda doğdu. O hanıma ve Power Cable,* Nebraska gibi yerlerde yaşayan ve hayatta yeterince teşvik görmeyen herkese teşekkürler.

Bu kitapta bir harita yok. Kendi haritanızı çizmekten çekinmeyin lütfen.

* Elektrik Kablosu [Ç. N.]

HASBÜYÜ

Bir zamanlar sekiz oğlu olan bir adam vardı. Bunun dışında, Tarih'in sayfalarında bir virgülden ibaretti. Üzücü ama bazı insanlar hakkında bundan daha fazlasını söyleyemezsiniz.

Adamın sekizinci oğlu büyüdü, evlendi ve sekiz oğlu oldu. Sekizinci oğlun sekizinci oğlu için tek bir uygun meslek bulunduğundan, bu çocuk sihirbaz oldu, büyük bilgelik ve güç kazandı –ya da en azından güç kazandı– sivri şapka taktı ve hikâye burada bitebilirdi...

Bitmeliydi...

Ama bu sihirbaz Sihir İlmî'nin kurallarını ihlal etti, sağduyuya kulak tıkadı ve kalbine uydu –çünkü kalp sıcaktır, karmaşıktır ve, eh, *mantıksızdır*– sihir çevrelerinden kaçtı, âşık oldu ve evlendi, ama bunları illaki bu sırayla yaptığını söylemiyoruz.

Sihirbazın yedi oğlu oldu ve bu yedi oğlun her biri daha beşik-ten itibaren dünyadaki tüm sihirbazlardan güçlüydü.

Sonra sekizinci bir oğlu oldu...

Sihirbaz kare. Bir büyü kaynağı.

Bir hasbüyücü.

Mevsimlerden yazdı. Gök gürültüsü kumlu uçurumların çevresinde gümbürdüyordu. Çok aşağıda deniz, akide şekeri yiyen yaşlı bir adamın ağzı gibi şapırdıyordu. Rüzgârların üzerinde birkaç martı tembel tembel süzülüyor, bir şey olmasını bekliyordu.

Ve sihirbazların babası uçurumun kıyısında, deniz lavantalarının ve hışırdayan kıyı otlarının arasında çocuğu kollarına alarak oturmuş, denizi seyrediyordu.

Orada karaya doğru süzülen karanlık, çalkantılı bulutlar vardı ve büyük bir fırtınadan hemen önce görülen cinsten koyu, şurpsu bir ışığı önüne katmış, güdüyordu.

Adam, arkasına aniden bir sessizlik çöktüğünü fark ederek döndü ve kızarmış, yaşlı gözlerle uzun boylu, siyah cübbeli, başlıklı şekle baktı.

KIZIL IPSLORE? dedi şekil. Ses bir mağara kadar boş, bir nötron yıldızı kadar yoğundu.

Ipslore aniden çıldıran kişilerin korkunç sırtışıyla sırttı ve inceleylebilmesi için çocuğu Ölüm'e doğru uzattı.

“Oğlum,” dedi. “Ona Coin adını koyacağım.”

İŞ GÖRÜR BİR İSİM, dedi Ölüm nazikçe. Boş göz yuvalarını, uykuya sarınmış küçük, yuvarlak yüze çevirdi. Söylentilerin aksine Ölüm zalim değildir – yalnızca işinde çok ama çok iyidir.

“Annesini aldın,” dedi Ipslore. Hınçsız, duygusuz bir ifadeydi. Uçurumların arkasındaki vadide, Ipslore'un çiftliği, dumanları tüten bir enkaza dönüşmüştü ve yükselen rüzgâr, yumuşak külleri hışırdayan kum tepelerine doğru süpürmeye başlamıştı bile.

SONUÇTA KALP KRİZİYDİ, dedi Ölüm. ÖLMEK İÇİN DAHA KÖTÜ YOLLAR OLDUĞUNU SÖYLEMELİYİM.

Ipslore denize baktı. “Onca sihir bilgime rağmen onu kurtaramadım,” dedi.

SIHRIN BİLE GİTMEDİĞİ YERLER VARDIR.

“Şimdi de çocuk için mi geldin?”

HAYIR. ÇOCUĞUN KENDİ KADERİ VAR. BEN SENİN İÇİN GELDİM.

“Ah.” Sihirbaz ayağa kalktı, uyuyan bebeği dikkatle seyrek ot-ların arasına yerleştirdi ve orada yatan uzun asayı eline aldı. Asa siyah metalden yapılmıştı; gümüş ve altın kafes işi oymalar ona zengin ve kötücül bir zevksizlik kazandırıyor. Metal, büyülü bir element olan oktiron dandı.

“Bunu ben yaptım, biliyor musun,” dedi sihirbaz. “Herkes metalden asa yapılamayacağını söylüyordu, bir asanın ancak ahşap olabileceğini söylüyordu ama yanılıyorlardı. Kendimden çok şey kattım bu asaya. Oğluma vereceğim.”

Ellerini sevgiyle asanın üzerinde dolaştırdı ve asadan hafif bir tınlama geldi.

Neredeyse kendi kendine, “Ona kendimden çok şey kattım,” diye tekrarladı.

GÜZEL BİR ASA, dedi Ölüm.

Ipslore asayı havaya kaldırdı ve sekizinci oğluna baktı. Bebek aguladı.

“Annesi kız istiyordu,” dedi sihirbaz.

Ölüm omuzlarını silkti. Ipslore şaşkınlık ve öfke içinde baktı ona.

“Ama o ne?”

SEKİZİNCİ OĞLUN SEKİZİNCİ OĞLUNUN SEKİZİNCİ OĞLU, dedi Ölüm faydasızca. Rüzgâr Ölüm’ün cübbesini savurdu ve başlarının üstündeki kara bulutları sürükledi.

“Bu onu ne yapıyor?”

ÇOK İYİ BİLDİĞİN GİBİ, BİR HASBÜYÜCÜ.

Gök, işaret almış gibi güreledi.

“Alinyazısı ne?” diye bağırdı Ipslore, yükselen fırtınanın üzerinden.

Ölüm yine omuzlarını silkti. Bu işte iyiydi.

HASBÜYÜCÜLER KENDİ ALINYAZILARINI YAZARLAR.
YERYÜZÜNDE HAFIF AYAKLARLA YÜRÜRLER.

Ipslore esasına dayandı ve parmaklarını üzerinde tıkırdattı. Kendi düşüncelerinin labirentinde kaybolduğu açıktı. Sol kaşı seğirdi.

“Hayır,” dedi usulca, “hayır. Onun alinyazısını ben yazacağım.”

HİÇ TAVSIYE ETMEM.

“Sessiz ol. Ve kulaklarını aç da dinle. Onlar kitaplarıyla, ayinleriyle ve llimleriyle beni kendilerinden uzaklaştırdılar! Kendilerine sihirbaz diyorlar ama o şişman gövdelerinde benim serçe parmağımdaki kadar bile büyü yok! Sürgüne gönderdiler! Beni... İnsan olduğumu gösterdiğim için! Sevgisiz bir insan nedir ki?”

NADİR, dedi Ölüm. YİNE DE, FARK ETMEZ.

“Dinle dedim! Bizi buraya, dünyanın sonuna sürdüler ve bu karımı öldürdü! Asamı elimden almaya çalıştılar!” Ipslore rüzgârın sesini bastırmak için haykırıyordu.

“Hâlâ biraz gücüm var,” diye hırladı. “Ve diyorum ki, oğlum Görünmez Üniversite’ye gidecek, Rektör şapkasını takacak ve dünyanın tüm sihirbazları onun önünde eğilecek! Ve benim oğlum onlara yüreklerinin, o namert, açgözlü yüreklerinin en derinlerinde ne varsa onu gösterecek. *Dünyaya* gerçek kaderini gösterecek. Ve hiçbir büyü benim oğlumunkinden daha büyük olmayacak.”

HAYIR. Ölüm’ün usulca söylediği sözcükte tuhaf olan şeydu: Fırtınanın kükremesinden daha yüksekti. Ipslore’un irktilmesine ve bir anlığına kendine gelmesine sebep oldu.

Sihirbaz kararsızca öne arkaya sallandı. “Ne?” dedi.

HAYIR DEDİM. HİÇBİR ŞEY NİHAİ DEĞİLDİR. HİÇBİR ŞEY MUTLAK DEĞİLDİR. BEN HARIÇ ELBETTE. KADERLE BU ŞEKİLDE OYNAMAK DÜNYANIN YIKILMASINA SEBEP OLABİLİR. NE KADAR UFAK OLURSA OLSUN, BİR BELIRSİZLİK FAKTÖRÜ BULUNMALI. KADERİN SAVUNUCULARI HER KEHANETTE BİR BOŞLUK OLMASINI TALEP EDER.

Ipslore, Ölüm’ün amansız yüzüne baktı.

“Onlara bir şans mı vermem gerekiyor?”

EVET.

Ipslore’un parmakları metal asanın üzerinde tık, tık, tık etti.

“O zaman onlara bir şans vereceğim,” dedi. “Cehennem buz tuttuğunda...”

HAYIR. SIFR YORUM YAPMAYARAK BİLE OLSA, SANA BİR SONRAKİ DÜNYANIN SICAKLIĞI HAKKINDA FİKİR VERMEME İZİN YOK.

“O zaman,” Ipslore duraksadı, “o zaman, oğlum esasını fırlatıp attığında istedikleri şansa sahip olacaklar.”

HİÇBİR SİHIRBAZ ASASINI FIRLATIP ATMAZ, dedi Ölüm. BAĞ ÇOK GÜÇLÜDÜR.

“Ama mümkün olduğunu kabul etmen gerek.”

Ölüm bunu düşündü. Birinin ona bir şeyi yapması gerektiğini söylemesine alışık değildi ama kabullenmiş göründü.

KABUL, dedi.

“Bu senin için yeterince küçük bir şans mı?”

YETERLİ ÖLÇÜDE MOLEKÜLER.

Ipslore biraz gevşedi. Hemen hemen normal bir sesle, “Pişman değilim, bilirsin,” dedi. “Yine yaşasam, yine yapardım. Çocuklar bizim gelecek için umudumuz.”

GELECEK İÇİN UMUT YOK, dedi Ölüm.

“O zaman gelecek bizim için ne barındırıyor?”

BENİ.

“Senden başka, demek istiyorum.”

Ölüm ona şaşkın şaşkın baktı. PARDON?

Yukarıda, fırtınanın uluması yükseldi. Bir martı geri geri sürüklenerek geçti.

“Demek istediğim,” dedi Ipslore acı acı, “bu dünyada yaşama-ya değer ne var?”

Ölüm düşündü.

KEDİLER, dedi sonunda, KEDİLER İYİDİR.

“Lanet olsun sana!”

ÇOK KİŞİ BANA LANET OKUMUŞTUR, dedi Ölüm sakın sakın.

“Daha ne kadar zamanım var?”

Ölüm cübbesinin kuytularından büyük bir kum saati çıkardı. Kum saatinin cam hazneleri siyah ve altın rengi parmaklıklarla çevrilmişti ve hemen hemen bütün kum taneleri alt yarıdaydı.

AH, YAKLAŞIK SEKİZ SANİYE.

Ipslore sırtını dikleştirdi ve hâlâ uzun olan boyu tüm haşmetiyle ortaya çıktı. İşildayan metal asayı çocuğa doğru tuttu. Minik pembe bir yengece benzeyen bir el battaniyenin içinden uzandı ve asayı kavradı.

“O zaman, dünya tarihi boyunca esasını sekizinci oğluna miras bırakan ilk ve son sihirbaz ben olayım,” dedi yavaşça, gür bir sesle. “Onu, bu asanın...”

YERİNDE OLSAM ACELE EDERDİM.

“... tüm gücünü kullanmakla görevlendiriyorum,” dedi Ipslore, “ve en kudretli...”

Bulutun yüreğinden çığlık çığığa bir şimşek fırladı, Ipslore'un şapkasının sivri tepesine düştü, çatırdayarak kolundan aşağı aktı, asa boyunca çaktı ve bebeği çarptı.

Sihirbaz dumanlar içinde gözden kayboldu. Asa yeşil yeşil parladı, sonra beyaza döndü ve sonunda sıradan, kor-kızıl bir renk aldı. Bebek uykusunda gülümsedi.

Gök gürültüsü dindiğinde Ölüm yavaşça eğildi ve bebeği kollarına aldı. Bebek gözlerini açtı.

Gözler içten içe parlıyordu. Ölüm, daha iyi bir sözcük bulunmadığından, hayatı denebilecek şey boyunca ilk defa, bir insanın bakışları karşısında gözlerini kaçırma dürtüsü hissetti. Gözler kafatasının birkaç santim içine dikilmiş gibiydi.

Bunun olacağını düşünmemiştim, dedi Ipslore'un sesi, boş havadan. Ona bir zarar geldi mi?

HAYIR. Ölüm bakışlarını o taze, bilgiç gülümsemeden kopardı. GÜCÜ KONTROL ALTINA ALDI. O BİR HASBÜYÜCÜ: ÇOK DAHA KÖTÜSÜNE DAYANABİLECEĞİNDEN KUŞKUM YOK. ŞİMDİ – BENİMLE GELECEKSİN.

Hayır.

EVET. SEN ÖLDÜN, ANLARSIN. Ölüm çevresine bakınarak Ipslore'un dalgalanan gölgesini aradı ama bulamadı. NEREDESİN?

Asanın içinde.

Ölüm tırpanına dayandı ve içini çekti.

APTALCA. SENİ ORADAN KOLAYLIKLA ÇIKARABİLİRİM.

Asayı yok etmeden yapamazsın, dedi Ipslore'un sesi. Ölüm ses-te yeni, yoğun bir coşku olduğunu fark etti. Bebek asayı kabul ettiğine göre onu yok etmeden asayı yok edemezsin. Ve bebeği yok edersen kaderi altüst edeceğinden bunu da yapamazsın. Son büyüm. Hiç fena değil, bana sorarsan.

Terry Pratchett

HASBÜYÜ

*“Başka herkesi yendikten sonra, geriye savaştacak yalnızca tanrılar kalır,” dedi Coin. “Aranızda tanrıları gören var mı?”
Tereddütlü inkârlar yükseldi.
“Size onları göstereceğim.”*

Bir sihirbazın “sekizinci oğlunun sekizinci oğlu” hasbüyücü olur. Kederle, ölümle sınırlanmamış bir sihirbaz... Coin gibi. Ve hasbüyü insanoğlu için değildir. Dünyanın sonu olur.

“Fark etmez,” dedi Rincewind üzüntüyle. “Her şey yeniden başlayacak. Hissedebiliyorum. İğgüdülerim öyle söylüyor. Dünyaya çok fazla büyü akıyor. Korkunç bir savaş patlayacak. Aynı şey yine olacak. Bu sefer Disk buna dayanamayacak kadar yaşlı. Her şey aşındı, inceldi. Kıyamet, karanlık ve yıkım geliyor. Mahşer yakın.”

“Bu kitabı rahatlıkla Terry Pratchett’ın başyapıtı olarak değerlendirebiliriz. Onun mizahı, adeta nesli tükenmekte olan bir tür.”

The Times

Delidolu

www.delidolu.com.tr
f /delidolu @delidolukitap

